

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 —
Nagyedőre 2 — 50
Egy órára 1 —

Egyen szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy használati sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön bevitelért 30 kr.

A „Csokonai-kör“ évi jelentése.

Debreczen, április 21.

A „Csokonai-kör“ tegnapielőtti közgyűlésén a kör múlt évi működéséről **Bakonyi Samu dr.** főtitkár olvasta fel a választmány jelentését, melyet az alábbiakban egész terjedelmében közlünk.

Nem vétünk a választmány iránt tartozó tiszteletünk ellen, ha külön kiemeljük e jelen tésként előadott kulturpolitikai és historiai remekműnek szerzőjét, **Bakonyi Samu drt.**, ki úgy a választmányt, mint a közgyűlést valóságos elragadta e munkálatával s bizonyára el fogja ragadni annak minden olvasóját. Kivánjuk, hogy a benne fölvetett nagy eszmék mind valósuljanak s ezzel átadjuk a szót neki magáé. A jelentés szövege szerint így hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

A Csokonai-kör a mai nappal működésének hatodik évét töltötte be. Munkálkodásunkról tisztelt tagtársaink és a nagy közönség előtt évről-évre beszámoltunk s így ösmeretek ama nehézségek, a melyek korunkban minden eszményesebb törekvésnek uljában állanak s a melyekkel küzdenünk kell nekünk és a kiket az Önök bizalma a Csokonai-kör élére állított! Az Önök dolga most e küzdelem fölött itéletet mondani, mi nyugodt öntudattal hivatkozhatunk munkálkodásunkra, a mely annyit kétségtelesen bizonyít, hogy az előttünk álló nehézségek bennünket el nem csüggesztettek s a küzdelem fáradalmi munkára serkentő akaratainkat nem csökkentették.

Ugyanaz a vágy dagasztja keblünket ma is, mint a mikor a Csokonai-kör megalakításával Debreczen művelt társadalmának olyan szellemi központot akartunk teremteni, a melyből idővel a mi városunk külső emelkedésének és belső fejlődésének egyaránt hathatós előmozdítója s ezzel együtt nemzeti kultúrának is az ország többi közművelődési társulatai között egyik tényezője lehessen.

Ki is tagadhatná már ma, hogy a városok fejlődésével lehet azt a biztos alapot megteremteni, a melyen nemzetek és országok nagysága szilárdan felépülhet! Minél több nagy és művelt városunk lesz, — annál műveltebb lesz nemzetünk, annál hatalmasabb hazánk.

A magyar államra a városok fejlesztésének nemzeti feladatai közül nagyon sok tenni való vár. — Az idők vi-

haraiban elég volt a nemzetnek állami létét megmenteni s a jelenkor nyugodtabb folyása alatt úgy látszik még kevés ideje volt a ragyogó főváros mellett a vidéki központok kulturális haladásával olyan mértékben foglalkozni, a mint ezt az egész ország egyetemes nagy érdekei megkövetelik.

Kétségtelenül ez a legfőbb oka, egyéb bajok között, a szellemi élet ama tulságos centralizációjának is, a mely ebben a mai mértékben legalább csak a vidéki nagyobb góczpontok rovására maradhat érintetlenül. A javulásnak azért be kell következnie, ha öntudatos, fokozatos munkával a kitűzött nagy célt komolyan vesszük és Magyarországot az egy egészszé össze-forrott magyar nemzetnek megakarjuk hódítani — nem a politikai hatalom fegyvereivel, de az egészszéges nemzeti kultúra egyetemes áldásaival. A politikai hatalom növelésére hasznos lehet a centralizáció, de a szellemi élet terén tagadhatatlanul üdvösebb, ha az ország fővárosának több kisebb központ segít a közművelődés melegének és világosságának terjesztésében.

Mivel pedig Magyarországon a magyar nemzeti műveltség a más nyelvű lakosság kulturájának fölötté áll, erős magyar művelődési központok megteremtésével idegen nyelvű honfitársaink között egyben a magyar nemzeti eszmének építünk mind megannyi hatalmas várat, melynek bástyáiban kárt többé a legszélsőbb nemzetiségi ostrom sem tehet.

A mit a magyar állam eddig a kívánatos mértékben meg nem tehetett, azt pótolnia kell magának a magyar társadalomnak, a melynek kötelessége városait jelentőségük és nemzeti hivatásuk tudatára ébreszteni s ennek a jelentőségnek mindinkább ébredő tudatát áldozatkész támogatással ernyedetlen munkálkodás lelkévé tenni.

De a társadalom a maga szervezetlen tömegében sem a serkentés és támogatás, sem az önálló munkálkodás ezen feladatait nem teljesítheti. Ezért van szükség a szétszórt erők egyesítésére, a közös irány megállapítására és az együttes működés szabályozására. Ezen hivatás vár első sorban a magyar közművelődési egyesületekre és ezért alakult ezelőtt hat évvel a magyar nemzeti szellem egyik leghatalmasabb képviselőjének nevével zászlóján, a Csokonai-kör is. Várossá tenni Debreczent külsőleg is, a tudomány és műveltségnek a nagy magyar alföldön fel egészen az észak keleti Kárpá-

tokig sok századon át általa terjesztett világosságát és melegét minél termékenyebbé tenni, a bölcs Debreczen erejét, szépségét fokozni, Debreczen nagyságával a magyar nemzet nagyságát munkálni: nemzeti létünk ezer esztendő határára a Csokonai-kör ez eszmék zászlajával indul a régi uton új munkára.

Mindez talán merészen hangzik, ha eszközeink fogyatékos voltára tekintünk, de csak a felismert kötelesség biztató szava lesz, ha az eszme erejére gondolunk.

Mikor négy évvel ezelőtt az elmék foglalkozni kezdtek azzal a kérdéssel, hogy a millenniumot Debreczen mivel ünneplje meg: a „Csokonai-kör“ kebelében hangzott fel legelőször az eszme, hogy az ezredévek Debreczen részéről való legméltóbb megünneplése a debreczeni egyetem megalapítása lehet. — Mennyi akadálytal kellett és mennyi felreértéssel, gáncscsal, irigységgel, hidegséggel és szükkeblüsséggel kell még ez eszmének megküzdnie! De ha mi akarjuk, az a társadalom, a melynek elhatározása csak formailag különbözik a maga hivatalos képviselőjének akaratától: a debreczeni protestáns egyetem meglesz és Debreczen megalkotja az egyetlen valóban ezredéves emléket, Debreczen, a mely iskolák emelésével emelkedett, a magyar szellemi életnek és nemzeti kultúrának az eddiginél hatalmasabb központjává, a magyar nemzet és állam egy újabb ezredévre szóló fejlődésének legerősebb tényezőjévé fokozódik, mikor a nemzetet az állam helyett megajándékozza a harmadik egyetemmel.

A nagy munka dicsőségében és küzdelmeiben tagjai által részt kíván magának a „Csokonai-kör“ is: hiszen az egyetem létesítése épen csucsponlja azon kulturális törekvéseknek, amelyeknek istápolása a „Csokonai-kör“ nek ugyszólvén mindennapi életét az elmúlt évben is betöltötte.

Ennek a mindennapi életnek hü képé-akarjuk most a tisztelt közgyűlésnek főbb vonásokban bemutatni, bírálják meg tisztelt tagtársaink, hogy mennyiben sikerült nekünk ebbe a mindennapi életbe némi ideális tartalmat öntenünk, amire a lét-küzdelmében kifáradt nemzetnek lelkének, hogy erkölcsi egyensúlyát fentarthassa, oly eminens szüksége van.

Felolvasó üléseink új lendületet vettek é- ha számban nem is sokkal mulják felül a.

előző évek működését, tartalmasságát és hatás tekintetében semmi esetre sem maradnak el azok mögött törekedünk a nagy közönségnek nemes és gyönyörködhető szórakozást szerezni a szépirodalom fölünk telhető ápolásával és mellett a szavaló és zeneművészet köréből vett előadásokkal igyekeztünk estélyeinket élénkíteni. De nem feledkeztünk meg felolvasó üléseink ama másik nagy céljáról sem, mely a tudományos ismeretek népszerű terjesztését is egyik legelső kötelességünké teszi. Mindezt felolvasó üléseink tárgysorozatára való egyszerű visszapillantásunk igazolhatja.

A múlt évben mai közgyűlésünkig összesen tizenkét felolvasó ülést tartottunk, 1. március 8-án, a mikor Géresi Kálmán ösmertette Ujabb oroszországi tanulmányutját; 2. március 29-én, a midőn Sinka Sándor olvasta fel „A napolyi öböl és Pompeji” mutatványokkal kísért ösmertetését. 3. május 14-én Gutenberg Pál ösmertette az University Extension és a tudományos legatasság intézményeit. 4. a folyó munka idejét mint mindig ezuttal is Csokonai Vitéz Mihály születésének évfordulóján november 17-én az „Arany bika” szálloda disztermében közösvacsorával és táncszal kapcsolatos ünnepélyesebb estélyivel nyitottuk meg, a melyen Rácz Károly zenei nyitánya után a „Debreczeni dalegylet” énekelte Zimay László Honfidalát és Géresi Kálmán alelnök megnyitó beszéde után Balogh Ferencz tartott az Irodalom és könyvnyomtatás kezdetéről Debreczenben szabad előadást, mely után dr. Vargha Bálint szavalta el Istentelen Pál című balladáját, majd Mándoki Béla olvasta fel Könyves Tóth Kálmánnak a tudós kisasszony kalandja című novelláját, végül pedig a főiskolai énekkar énekelte el a Dalt a tihanyi echorhoz. A múlt esztendő utolsó felolvasó ülése decz. 13-án volt, a mikor Eötvös Károly Lajos a „Millennium és a színházi műsorok” cím alatt tartott szabadelőadást, melynek kapcsán az általa kívánt irány illusztrálásául bemutatta egy készülében levő történelmi háttérű népszínművének néhány jelenetét. Majd Otrokosi Vég Vilma kisasszony szavalta el Petőfi Sándor „A szerelmes tenger” című költeményét s végül Dr. Komáromy Sándor olvasta fel „A zene eredete és fejlődése” című tanulmányát.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

ÖSSZEJÁRTAM...

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Összejártam a határt,
Nem találtam ibolyát,
Oh, ki szán, ki szán meg engem?
Ki ad nekem ibolyát?

Kell nekem az ibolya,
Csudatevő mosolya;
Egy szomoru betegem van,
Annak viszem én haza.

Hallj meg engem pusztaság:
Egy ibolyát, ibolyát...
Oh, hadd látom mosolyogni
Szívem édes asszonyát!

Igmándi Miklós.

Szerelmes beteg.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

— Irta: Rostkowitz Arthur. —

(Folytatás)

A szerelem sujtotta a porba, a szerelem, mely most tiszta lánggal égelt szívében, felemelte újra. A bűn virága szeretett, mint még soha. Ez a tiszta ártatlan érzélem ismeretlen

A folyó év első felolvasó ülése január 10-én tartott, a melynek első tárgya Heine Henrik Kelemenné Zathureczky Berta által zenésített a Kevlári bucsu-jának előadása volt. A költeményt Eötvös Flóra k. a. szavalta a zongora kíséretet Sárváry Adél k. a. s. az és az ének részek előadását a Debreczeni dalegylet és a zenede három-három tagja teljesítette a következő tárgya S. Szabó József „Nő és anya” című történelmi elbeszélésének felolvasása volt, végül pedig Dr. Vargha Balint „Beköszöntés” és „Ne üzd el a szegényt” című költeményeit olvasta fel. Jan. 24-én Koncz Ákos „Szeretet és Szerelmek képekben és példákban” cím alatt tartott felolvasást majd Jeney Sz. Béla szavalta Granel Dancourt „Élet” című monológját, s végül Hoffman József énekelte a „Palome” című spanyol románcot, Széll-Dóczy „Kurucz világ” című operettjéből Elemér dalát s a magyar népdalokat. Ezen felolvasó ülést a Bikában társas vacsora követte, melyhez hasonló estélyek tartását a választmány a tagok közötti szorosabb összeköttetés érdekében már korábban elhatározta volt. Febr. 7-én dr. Nagy Zsigmond „Séta a római katakombákban” cím alatt ismertette a kereszténység első századainak kulturális életét, ifj. Vass Gyula pedig tilinkón játszott régi magyar ábrándokat és Zalai Márk „Nőka z egyetemén” című társadalmi tanulmányát olvasta fel. A febr. 21-én tartott ülése dr. Barth A. Béla olvasta fel „A szocializmusról” irt értekezését és Karácsonyi Otília k. a. szavalta Ungerka L. Luiza zongorakísérettel Vörösmarty Mihály Szép Ilonkáját, Balassa József a „Gyermekek lelke”-ről irt neveléstani tanulmányát olvasta fel. Március 6-án Komlóssy Arthur ismertette a Stourda hercegek magyarországi vonatkozású történetét, dr. Tüdős János felolvatta „Szalmaláng” című novelláját, Nagy Kálmán szavalta M. Kovács Gyulától „Árpádsíri álmat.” végül pedig Mándoky Béla olvasta fel Orvényi Ottó „Hű mind a sirig” című elbeszélését. Március 20-án dr. Gulyás István tartott előadást az Irodalmi divatokról, dr. Benedek János olvasta fel néhány újabb költeményét, dr. Varga Emil adta elő a „Nőnevelésről” irt egész-

volt eddig előtte. Oh! ha előbb ismerte volna, nem jutott volna ennyire.

Hetek multak el ezalatt — Bizony senki senki sem ismert volna ebben a szép, üde leányban a két hó előtt összetört, halvány, kiaszott teremtesre. Olyan kivanatos, szemnek teiszó volt, mint egy érett, husos baraczk, mely csak úgy kivántatja magát a fan, hogy „szakassz le, szakassz le!”

A lelke azonban még beteg volt, s csak akkor ült ki arcára a vidámság mosolya, amikor az — orvosral beszélt; máskor mindig szomoru, elmélázó volt, s mint az ápolónő mondja, nem egyszer ébredt fel a másik szobában hangos zokogására.

Szeretett volna meghalni, s mégis balga reményekkel áltatta magát. Mint a tovatűnő ködfátyolképek, úgy szakadtak fel szívéből a multak emlékei. Látta magát a szülel házban, mint gyermeket; apjára csak homályosan tudott visszaemlékezni, magas, mogorva ember volt, míg anyja a szelidség, a türelem mintaképe. Mikor nagyobbacska lány lett, már ketten voltak; egész nap berregett szobáskájukban a varrógép. Míg ő viruló, szép leányvá fejlődött, az édes anyja tőpö. ödött köhéc-selő anyoka lett.

Egy őszi napon magára maradt teljesen, azután egy mézes-mázos beszédű öreg asszony vette magához, de nem sokáig maradt ott, mert jött egy másik, a ki szép ruhát; arany fülbevalót hozott neki. Oh! hogy szerette ő a szép ruhát; örült, hogy e kopottat eldobhatja. Elment azzal a másik vén asszonnyal.

ségügyi tanulmányát és Szűts Jenő felolvasa a Bozáré k. m. adonnája című novelláját.

A lefolyt munkaidényt az Arany Bika disztermében tartott közös vacsorával, táncszal egybekötött estélyivel április 10-én zártuk be, a mikor Sáfány Lajos adta elő Boddossy Pál „Nagyerdőn” című idilljét, Kölcsey Hedvig k. a. szavalta Illosvai Hugó „Férjhez menjek?” című monológját, Dóczy József előadta „Virág Éva” cz. balladáját, K. Kiss József pedig a „Röntgen-sugarakról” tartott mutatványokkal kísért előadást.

Ezen nyilvános előadásainkat a nagy közönség fokozódó érdeklődése kísérte s kétség-telen, hogy körünk működése a hatás tekintetében sem volt meddőnek mondható. Az elért siker legelső sorban a mélyen tisztelt előadókat illeti, fogadják úgy az egyesek, mint a segítségünkre jött testvéregylet, a Debreczeni Dalegylet, valamint a főiskolai énekkar hálás köszönetünket. — Öszinte köszönettel adózunk a helyüt főt, és méltóságos Kiss Áron püspök urnak, ki felolvasó üléseink céljaira a főiskola disztermét kegyes volt átengedni, és nagyitst. S. a. Béla akad. igazgató urnak, ki bennünket hivatalos állásban szintén szives volt nagybecsű támogatásában részesíteni, ezzel is jelezvén a Csokonai nevet viselő közművelődési körünknek és az Alma Mater eltörülhetetlen belső kapcsolatát. Irodalmi tevékenységünkhöz tartozik még a Kazinczy-pályázat körül teljesített közreműködésünk, amennyiben — mint a kör fennállása óta mindig, — ez évben is ránk bízta a debreczeni Casinó beérezett pályaművek megbiralását és az új pályakérdések kitűzését.

Feladatunkat más téren is igyekeztünk teljesíteni. A gundjainkra bizott Emlékkertek kerítését 1000 frtot meghaladó költséggel gyökeresen kijavítottuk, a nagyobb emlékkertből a jó izés és tisztaság rovására eddig megürt vízmedencét eltávolítottuk. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága méltányolván ebbelt törekvéseinket, mult évi szeptemberi közgyűlésén elrendelte, hogy az emlékkertek korszerű és alacsony vaskerítéssel leendő ellátására évenként 600 frt vétessék fel tőkésítés céljából a költségvetésbe. Így idővel e tekintetben is eleget tehetünk a váro-szépítési követelményeknek.

Tudta is ő hová megy!

Es csakugyan kapott szép ruhát, melyben egy fényes teremben kellett megjelennie, hol még sok olyan szép ruhás lány volt, mint ő, s egy csomó ur, kik a többiek boszuságára azonnal körülvették. Azt hitte, hogy ő az a mesebeli Hamupipóke, ki a szegényes szobáskából a tündérvárba került.

Minek füzém tovább a történetet, hiszen olyan ismerős már a mese vége, hogy felesleges volna ismételní.

Mikor lehullott a szeméről a hályog, s a csillogás helyett a durva, undorító valót felismerte, már késő volt, mert elvesztette azt, a mit nem lehet többé visszaszírni. Sokátg sirt még azután is, midőn a gyalázatára gondolt, később azonban beletörődött helyzetébe, mint annyi más. Nem törődött többé sem a multtal, sem a jövővel.

Oh! ha egy rossz álomná varázsolhatná az egészséget, s olyan jelenre ébredne, mint a minőnek almodja.

Az orvos jött; nagyon szomoru volt, mert az édes anyjától kapott levelet, mely nagyon rossz híreket hozott. Mindazonáltal igyekezett a fájdalomat elrejtetni, s a szokásos kérdéseket közönyös hangon intézte a leányhoz.

— Orvos ur levert ma; miért?

— En? No igen, az vagyok, azaz inkább voltam csak,

— Valami titkos bánata van az orvos urnak? bizalmasodott a leány.

— Olyasmire nem érek én rá, sokkal hasznosabb időöltést tudok én szerezni magamnak. Ha tudni akarj, hát megmondom.

A jelen igényeinek lehető kielégítése mellett kegyelettel gondoltunk a mult iránti kötelességeinkre is. Kezdeményeztük Debreczen nagyjai lak- és halálozási helyeinek emléktáblával leendő megjelölését és mindenkélettel híven ápoltuk Csokonai kőr sirját és emléksobrát. Jóleső örömmel és köszönettel emlékezünk meg e helyen a Csokonai iránti kegyelet azon két megnyilatkozásáról, melyek egyike a városunkban tartott országos diákkongresszus alkalmával a kolozsvári egyetem, másik pedig a debreczeni kerületi torna-verseny alkalmával a kassai prem. r. főgimnazium ifjusága által a Csokonai szobrára leendő koszorúval nyert kifejezést.

A Csokonai iránti kegyelet ápolásában Csokonai művei különböző kiadásainak lehető teljes megszerzésére törekedtünk és gyűjteményünk a mult évben is számottevő gyarapodást nyújtott föl, úgy hogy az ezredéves kiállításán az irodalomtörténeti és közművelődési csoportban a Csokonai kör is illően képviselve leend.

A belső működés mellett azonban, a hol arra alkalmunk volt, egyébként is részt kértünk magunknak a debreczeni társadalom mozgalmában.

Első helyen kell itt megemlékeznünk a vallás-kegyelet amaz ünnepéről, melyen a gályarab prot. lelkesek emlékére az özv. Hegyi Mihályné urnó által készített díszes emlékoszop lelepleztetett s mely az Emlékkertben helyezettve el a Csokonai-kör őrizetére bízott. A Csokonai kör megfog e bizalomnak felelni és a lelkiismereti szabadság, az emberi kultúra ezen legfőbb javáért annyit szenvedett dícső mátyrok emlékét működésében is mindenkoron híven fogja megőrizni!

Társadalmi tevékenységünk közepett részt vettünk továbbá Ns. Simonffy Imre kir. tan. köztisztviselő működésének 50 éves és polgármesterségének 25 éves jubileumán, tisztelegünk főtisztelendő és méltóságos Kiss Áron püspök 80 éves születési évfordulójának ünnepén, képviseltettük magunkat az új törvénykezési palota felavatásának hivatalos ünnepén és az ennek öröme rendezett díszlakomán.

Különféle irányu működésünkben mindenkor szíves támogatást nyertünk Debreczen sz. kir. város hatósága részéről, a melynek körünk iránt több alkalommal nyilvánított elismerése reményt nyújt arra, hogy egyes nagyfotosságu közérdekű kérdések, a melyek megoldását a

Csokonai-kör kezdeményezte, mint a minő a városi magánlevéltárnak a történeti kutatás számára leendő megnyitása és a város általános szabályozási tervének régóta vajdó kérdése, — mihamarabb kedvező megoldást nyernek.

Mult évi működésünknek eme rövid vázlatából látható. t. közgyűlés, hogy minden téren igyekeztünk munkásságot kifejteni, a mire szervezetünknek az új alapszabályokban történt egyszerűsítése nekünk tagadhatatlanul több módot is nyújtott.

Hogy az előbbi szakosztályi szervezet mégis annyi nevezetes sikert tudott felmutatni, az a szakosztályok volt tisztelt elnökei, a mostani alelnök urak és a mi volt elnökünk ezidő szerinti tiszteletbeli elnökünk Vértessy Arnold ur kitartó és lankadatlan munkásságának köszönhető.

Az új alapszabályk szerint már az összes ügyeket az egységes választmány intézi, ami az ügymenetnek kétségtelenül csak javára szolgál. Választmányunk összesen tizenkét ülésen intézte a kör ügyeit s ezenkívül több kiküldött szűkebb körű bizottság dolgozott céljaink megvalósítása érdekében. Ezen munkánkban mindenkor segített bennünket a debreczeni társadalom támogatása s ha itt ott félreértéssel és elfogultsággal még mindig találkozunk ez csak arra buzdít bennünket, — hogy fokozott tevékenységünkkel igyekezzünk némelyek téves felfogását lerontani.

A közönség támogatása erkölcsi és anyagi tekintetben egyaránt biztató s itt hálásan kell megemlékeznünk azon nagylelkű adakozókról, kik körünk pénztárát szíves adományokkal az elmúlt évben is gyarapították. Ezek között első helyen áll Debreczen sz. kir. város, a debreczeni ev. ref. egyház, a melyek mellett szintén jelentékeny adományokkal segítettek elő céljainkat az István gőzmalom társulat és a Debreczeni Első Takarékpénztár.

Körünk gyűjteményének gyarapításáért hálás köszönet illeti meg néh. özv. Sik Lajosné, br. Jozsiny Miklósné, Pethe Endréné és özv. Komlóssy Imréné urhölgyeket, valamint Szilágyi Károly, Vég Gyula, Milesz Béla, Balogh Imre, Szánthó József, Komlóssy Arthur, Telegdi László, Szana Tamás, Konce Elek, Liszkay Jenő, Széll Farkas, Hamar László és Géresi Kálmán urakat.

Körünk anyagi viszonyai szintén meg-

nyugtató képet tárnak élénk, 2029 frt 11 kr. kiadással szemben 2180 frt 82 kr. bevétel áll mig 16456 frt 42 kr. vagyonunk 775 frt 82 kr. gyarapodást mutat.

Ezen örvendetes jelenségek mellett azonban fájdalmas kegyelettel kell megemlékeznünk azon súlyos veszteségekről a melyek az Isteni gondviselés akaratából körünket a mult esztendőben érték. — Így elvesztettük körünknek fenállása óta egyik legbuzgóbb választmányi tagját Domokos Kálmánt a kör többi tagjai közül pedig a magyar közélet, Debreczen és a Csokonai-kör három oly büszkeségét törülte ki a kérélhetetlen halál keze mint Könyves Tóth Mihály, Körössy Sándor és Csere Nagy Vince. Legyen áldott emlékezetük és példájuk világítson a haza a város és a társadalom iránti kötelességek teljesítésében!

Tisztelt közgyűlés! befejeztük mult évi működésünk rövid történetét. Nem sok az, a miről beszámolhatunk, de mégis nyugodt lélekkel kérjük önöket, hogy midőn a tisztikar megbiztatásának lejártával ezennel megköszöni az önk nagybecsű bizalmát, jelentésünket tudomásul venni és annak utána új erők segédelmével a Csokonai-kör, Debreczen és a magyar kultúra nagyságára lankadatlan buzgalommal méltóztassanak tovább munkálkodni! Debreczen, 1896. április 14.

Dr. Bakonyi Samu,
főtákar.

Széll Farkas,
elnök.

Krónika.

Ha azt keressük, mi a mult hét legnevezetesebb eseménye, bizonyára úgy találjuk, hogy az időjárás, mely az egész héten esős volt, igazi áprilisi jelleggel, sirt az ég egyik szemével, a másikkal nevetett az egész héten, habár csak tejrnapról jelenthetjük, hogy »szivárvány koszorúzta keletet.« Boros volt a közéleti szemhatár is a mult hét elején, akkor zajonghat a becsület őrei a kártyások ellen s vádolhatja e szörnyű bűnnel azt is, aki abban legártatlanabb volt. A becsület mosó hullámok azonban mihamar lecsendesedtek, újszenzációként a német császár éljen-e jelentkezett. Milyen jó nép is vagyunk mi magyarok. Elfeledünk egy vállvergetésért minden, becsülethajszát és jegybankot, kiállítás és önálló vámtérület egyaránt, sőt nyugodtan folynak felettünk a választások tisztasága

Az édes anyám irt levelet ma, s arra kér, hogy váltsam be egy régebbi ígéretemet és házasodjam meg.

— Csakugyan azt irta? — kérdezte a leány izgatottan, s a félkarjára támaszkodott.

— Van ebben valami különös? Az én édes anyám öreg már és bizony nem vehetem tőle rossz néven azt, hogy az unokáit akarja meglátni.

— És az orvos nr ugyebár e'leget fog tenai e kérésnek?

— Kénytelen vagyok vele. Elértem már azon kort, midőn végét kell szakítani a legényéletnek, hogy idejekorán családot alapítsak. A házasság egy olyan szükséges valami, mint a kenyérben a só; mentől hamarabb keresz-től esik rajta az ember, annál jobb. Egészséges ember vagyok, bár egy kissé nyugodt vérű, de azért éppen úgy vágyódom a szerelem után, mint bárki más.

A leány remegve hallgatott egy kis ideig, majd a női kíváncsiság adta ajkára a kérdést:

— És van már az orvos urnak választottja is?

Hangjának reszketése elárulta belső izgalmát, de az orvos nem vette észre.

— Még nincs, de nemsokára lesz — felelte egész gyanutlanul. Van lány elég, majd megtalálom közöttük az enyémet.

— Érdek házasságot fog kötni?

— Ahogy vesszük. Manapság különben napirenden van ez, s a szerelmi házasságot csak a regényírók kötik a türelmes papíron. Kivételek vannak ugyan, de nagy ritkaság

már az ilyen. Én nem hiszem, hogy kivétel leszek, bár az igazat megvallva, az eszemen kívül meghallgatom a szívemet is, de elhatározásomban döntő szerepet nem adok neki, mert a szerelmes szív mindent elhisz és könnyen megcsalódik, az ész azonban hideg, számitó és mindent megfontoló.

— És ha a szíve mást választ, mint az ész, mit csinál akkor orvos ur?

— Egyszerűen azt mondom a szívemnek, hogy hallgasson, ne kalapáljon olyan nagyon a másikért, mert ugy sem kapja meg.

— De ha a szív nem hallgat, hanem tovább követel, s ebben támogatja a vér is?

— A követelés teljesítetlen marad Egy ideig fáj majd a szív és szenvedélyesen háborog a vér ereimben. Valóságos forradalmat csinálnak a másik javára; mikor azonban csínálnak, hogy minden erőlködésük megtörik az ész makacs ellenállásán. megnyugosznak ők is a sorsban, s ki békülnek a helyzettel. Idővel talán még ők is az ész választottjának a pártjára állanak.

— De ha nem találja meg az orvos ur a házas életben azt, amit keres: a boldogságot; hátha az erőszakosan elfojtott érzelmek újra feltámadnak, s a vér és szív jogaikat követelik? Vagy, ha ezen vágyak az ész fölébe kerekednek? — mit tehet akkor ellene?

Az orvos egy kissé elgondolkodott, majd hirtelen minden átmenet nélkül kérdezte:

— Volt már olyan helyzetben, midőn a szív és vér az ész ellen lázadtak? Szeretett ugy, hogy a szíve vágya kívánta.

— Nem — felelt a leány meglepetten.

Külömben már az orvos urnak elmondottam gyalázatomban szomorú történetét, abból tudhatja, hogy...

De mégis vonzódott talán valakihez a sok közül?

— Utáltam én mindet, de jegjobban magamat. Rossz vagyok én, tudom, de talán mégsem a legrosszabb és érzem, hogy még van bennem valami, ami ki fog emelni a gyalázatból s nem enged abban elpusztulni nyomorultán. No de ne is beszéljünk erről.

— És miért ne? Nemsokára teljesen fölépül, s üdén, egészségesen hagyja el ezt a szomorú házat. Én eddig orvosra voltam, de én a mellett még ember is vagyok, még pedig nem az érzéketlenebb fajtaból. Azt szeretném tudni, hogy mihez akar kezdeni azután, ha nem tér vissza...

— Inkább meghalok! — vágott közbe a leány kétségbeesetten.

— Megvagyok róla győződve. De mégis, mihez fog majd? Gondolkozott már a jövő felől?

— Nem. Azt hittem, hogy innen nem távozom el élve.

— No látja, én gondoltam erre is. Nem volna-e kedve egy jó családhoz menni kis gyermekek mellé nevelőnőnek? Nagyon jó bánás módban részesülne ott, s azt hiszem, hogy kedélyének is visszanyerné teljes rugékonyságát, — kedvet kapna az élethez, s nagyon meg volna önmagával is elégedve; kibékülne a multtal, felejtene lassankint...

(Folyt köv.)

feletti viták is, ha elandaloghatunk a kegyelmes császári mondaton: »meg vagyok elégedve huszáraimmal.« A hét végére aztán el is simult teljesen a közéleti égbolt minden vészjósló fellege: megegyeztek a nagy urak ott fenn, hogy e héten ünnepelni fognak, szó nélkül iktatják törvénybe az ezredév emlékével a király iránti hódolatot is.

Nos kérem, önálló vámtérületről, gazdasági függetlenségről tárgyalunk s mégis ilyen a megállapodás, — hát nem az időjárás jegye, az omioózus áprilisi mutatja a mult két képét a leghivebben? Sőt még ez sem elég, e héten történt az is, hogy a hercegprímás elment mondott a kath. egyház anathemájának, melyet a haladás szellemére vetett — s ugyane héten Lu e g e r Károlyt mégis megválasztották bécsi polgármesternek, sőt Magyarországon is voltak néppárti gyűlések, sőt emellett még a reformátusok is összeveszték Kolozsvárt.

S mikor arra gondolok, hogy érdemes-e hát ezt az áprilisi hetet megörökíteni, eszembe jutnak A r a n y János szavai:

Irjak, ne irjak? Egyre számolom
Hátározatlan a tiz újjamon . . .
Nem irni vétek, — irni kész harag, —
De mikor Bikkiz is verset farag . . .

akarom mon'ani politikát csinál s akkor elmerülök abban a furcsa érzésben, melyet ez a mai áprilisi politika kelt az emberben . . .

Egy hét múlva ünnepelni akarunk s imé, operettebe illő dolgokat viszünk véghez — s szeretnek dörgő hangon nekimenni azoknak, a kik vásátra visznek mindent, becsületet, vagyon, tisztességet, kegyeletet és vendéglátási egyaránt, mikor egyszerre megpihen a lelkem s a jövő heti krónikára gondolok, mely ezredéves dícsőségről fog énekelni a nyilomájus pompás virágy közt, elnyomva a munkas-marseillaise fel-felhangzó hangjait az I s t e n á l d d m e g a m a g y a r t! kegyeletre intő szöveget! Ilyeukor aztán újra hiszem, hogy nem tart ez így tovább, a jövő héten lecsendesednek a hullámok, ünnepi díszbe öltözik a természettel együtt a nemzet is, jobbról-balról felhangzani vélem a szent dalt, leteszem a tollat s hallgatom áhitattal:

Áldjon, vagy verjen sors keze:
Itt élnek, halmod kell!

Fejő.

Színház és zene.

Honthy háza. H e r e z e g Ferencz új darabját tegnap este másodszer adták színházunkban. A darab hatásos részletei most is nagy tetszést arattak, s az előadás is jobb benyomást gyakorolt a közönségre, mivel a gyakorlat meglátszott valamennyi szereplőn. K ö n y v e s t (Sándor) első nagy jelenete után, midőn megtudja Honthy Ida történetét, nyílt színen is kitapsoltak, melyben különben a felvonások végén valamennyi partnerevel együtt még nagyobb mértékben részesült. De kénytelenek vagyunk kiemelni azt a rendkívül bosszantó körülményt, hogy az előadást a sugótól nem lehetett hallani. Ez, azt hisszük, még az előadókra nézve is kellemetlen, s a közönséget valóságos idegessé teszi. Kérjük a rendezőseget, hogy mersekeje némileg a sugólyuk betöltőjének buzgalmat.

Ujdonságok.

* **A komuves iparosok zászlójának** felszentelési ünnepélye tudvalevőleg jövő május hó 17-én lesz, melyre az ipartársulat meghívta a király ő felségét és K o s s u t h Ferenczet is közéletünk sok más felesével együtt. K o s s u t h Ferencz szép levélben mentette ki emaradását és maga helyett K i s s Albert orsz. képviselőt kéri fel

hogy helyette az ő (Kossuth) számára megküldött szeged beverje. Örömmel jegyezzük fel a derék ipartársulatnak ezt a kiváló sikerét. Az elnökség már szétküldötte a szegedeket s azokat nagyrészen már át is vették, azok akiknek a társulat felajánlotta.

* **A császár mulat.** II. Vilmos német császár Bécsben tartózkodása alatt a Józsefvárosi lovaskaszárnnyába is ellátogatott s az ott elhelyezett 7-ik huszárezred a császár, mint ezredtulajdonos, tiszteletére több rendbeli gyakorlatban, így a nyergeletlen ló megrülésében is bemutatta ügyességét. A produkció azonban, mely a német uralkodónak oly nagyon tetszett, egy huszárnak az életébe került, míg többen oly súlyosan megsérültek, hogy ha felépülnek is, huszárok aligha lesznek többé. Az idáig gondosan rejtgetett baleset most már nyilvánvalóvá lett és az osztrák Reichsrath ellenzéki köreiből általános felháborodást és izgatottságot keltett. Valószínűleg már a holnapi ülés folyamán interpellálni fogják az osztrák honvédelmi minisztert arra nézve, hogy kié az utasítására vagy rendelkezésére történtek a dolgok, miután itt nem katonai akcióról lehet szó, hanem csak mulatványokról, melyeket a kaszárnny parancsnoksága a német császár mulatására rendezett.

* **Pulszky Károly és a becsületrend.**

A francia becsületrend fegyelmi tanácsa — mint nekünk Párisból írják — Pulszky Károlyt kitörülte lovagjainak sorából. Pulszky Károlyt 1885-ben nevezték ki a becsületrend lovagjának, Szemere Attilával egyetemben, a midőn s ő kettőn egy francia celebritásokból álló társaságot, kiknek élén akkor Lesseps állott, Magyarországra vezettek. A budapesti francia főkonzul most jelentést tevén, hogy Pulszky Károly sikasztás vádjá alatt áll és fogva is van, a Grande Chancellerie egyszerűen törölte a nevet.

* **A kiállítás és kelet India.** A keletindiai sajtó, amelyet miálunk jóformán senki sem ismer, nagyon sürűen és a legmelyebb rokonszenvvel emlékezik meg minduntalan Magyarországon ezredéves ünnepéről. Schunuet bombay osztr. magyar főkonzul közbenjárására az ezredéves kiállítás egész programját kiadták: az Allahabadban megjelenő hivatalok lap, a calantai központi kormány és az összes tartományi kormányok hivatalos közlönyei, a nagyobb angol lapok és a keletindiai népes nyelvű megjelenő újságok hosszú sorozatát Schunuch főkonzul jelezte az elő évenyőgrők egy keletindiai kormánynak mint az illető szerkesztőségeknek köszönő leveleket írt.

* **Egy új nemes a nemességről.** Bókai Árpád dr. egyetemi tanárt, abból az alkalomból, hogy magyar nemességet kapott, hallgatói mai előadása elején igen lelkes ovációban részesítették. Perczekig tartó taps és éljenzés után a tudós tanár meghatóttan így köszönte meg hallgatói figyelmét: »Nem mondom, hogy nem örvendek a csekélységemet ért kitüntetésnek, mert munkásságomnak, melyet itt önök közti fejtek ki, elismerését akarom benne látni. A nemesi oklevél 1848-ig jogokat és kötelességet rótt az emberre. De azóta csak kötelességgel jár. En úgy vélek a nemességgel járó kötelességemnek annál jobban megfelelni, minél nagyobb buzgalommal, minél nagyobb kötelesség-tudással és kitartással tovább munkálkodom önök között.

* **Vasutasok kinevezése.** Az államasutasok debreczeni üzletvezetőségének ügyköre alá tartozó hivatalnoki karból a következőket léptették elő: IV. rangfok 3. osztályából ugyanazon rangf. 2. ik osztályába. Frumm Lajos, Schürger Jakab üzlet. V rangfok. 1. osztályából IV. rangfok. 3-ik osztályába Migra Ignác Taraczköz, Steiger József Zilab, Gabron Árpád üzlet., Druzilla Debreczen állomás, Pető Imre üzlet. Buzás Lajos Tokaj, Miksa István Szatmár, Kárász Mihály üzlet. Budanovics Béla, Szalay Lajos ujhelyi forg. főnökségnél. Klapka Adolf üzlet. V. rangfok 2-ik osztályból, ugy az I. osztályába. Gara Márton Debreczen, Faragó Ernő, Egváry Béla üzlet. Bay Béla N.-Bánya, Papp Gyula ujhelyi forg. főnökségnél, Gékl György üzlet. Czobel Sándor Perbenyik, Gábris Mihály Debreczen,

Straus, Ármín üzlet., Kubányi Árpád Uj-Sziget. Sarkadi Adolf mérnök Szatmár, V. rangfok 3-ik osztályából ugy. 2-dik osztályba. Ganzler Béla Bályu, Hasz Tivadar H.-Böszörmény, Werlin Sándor üzlet., Groszmann József B.-Ujváros, — Szatmár István Sz.-Somlyó, Szenes Mihály, C s á k y Alajos, Korb Gusztáv, Voith Ferencz, Furman O'tokár, Artimovich Antal, Haag Rezső, Litódi Veress Sándor. Straus Lajos és Weisz Mihály üzlet., Czatlós János Tasnád, Hande Mór Husz., Kauffmann Márk Ujhely, Baska Adolf Csap, Szonolka Gyula M.-Sziget. Nagy Gabor Királytelek. IV. rangfokozat I. osztályából V. rangfokozat 3-ik osztályába. Kosznay Sándor Debreczen, Justh Géza Máté-Szalka, Fuiha Géza Bereg-záz. Csuka Géza K.-Mező Fridrik Vilmos Szan'szió, Horváth Károly üzletvez., Stefan Vazul Lwooczne, Riszdorfer Imre Rahó, Fuchs Aladár Nyiregyháza, Makucz Gyula, Sarmaság, Seydl Ödön Hugó Debreczen, Szutor Ferencz Csap, Klein Frigyes N.-Károly, Fay Barnabás Nánás 6 rangfokozat 2-ik osztályából ugyanazon rang fok 1. osztályába Gonda József Kaba, Demeier Sándor K.-Mező, Verbovszky József Debreczen, Valentin József Sz.-Hársfalva, Világfy Miksa Mihály-falva, Gaunna Tezso üzlet., Farkas Attila Zilab, Kulscha Lajos Debreczen, Joachim Ferencz Nyiregyháza, Káski András és Szi'a Jenő üzlet., Kubek Gy. András Debreczen II. rangfokozat 3-ik osztályából ugyanazon rang-fokozat második osztályába: Klár István Bályu Löwenkopf Tobás Debreczen, Rády L. Mihály Nyiregyháza, Hármik Simon N.-Károly, Reiner Vilmos K.-Mező, Szentandrassy Árpád Szoboszló, Róvay Rikhard N.-Károly, Ho-szu Antal Mihályfalva, König Sándor, Szél Zsigmond Királyháza, Pappos Imre Mihályfalva, Egelmayer Albert, Mayer Antal Debreczen, Szemeredy Béla Tokaj. Vadady Kárlán Valócz, Miska János Harsfalva, Grosz Samu, Tarnosz Béla Szatmár, Deltela Béla Husz. Szembratovics József M.-Sziget, Baesi László üzlet., Weiner S. Debreczen, Bereczli József Gilvacs, Kobusiezky B. es Csernátóny A. üzlet.

* **Az Alsó-Szabolcsi Tiszaszabályozó Társulat** számadásából a következőket közöljük: Gátépítési tár számláján áll 1.451,872 frt 9 kr. Tartaléktár számlája: 100,401 frt 18 kr. Az összes vagyon kitesz 1.831,570 frt 10 kr. A mult évben kiadott 175,562 frt 13 kr, mely az előirányzatnál 28,413 frt 49 kerral több, mely összeget közgyűlési határozat értelmében a tartaléktár előlegezte ugy azonban, hogy ezen előleg, valamint a még igénylendő összeg, az 1896—1898. évekre kivetendő 75,000 frtból visszatérítették. A gátfenntartási tár a jelezett közgyűlési határozat szerint alapot nyert: 1. Az 1894-ik évi tármaradványból 19,012 frt 11 kr. 2. Az 1895-ik évi állami adóvisszatérítésből 74,601 frt 60 kr. 3. Az 1895-ik évi 4 kros járuléki kivetéséből 42,414 frt 86 kr. 4. M. kir. államasutasok szerződészerű hozzájárulásából 2706 frt 62 kr. 5. Záloglevelek lejárt szelvényei értékéből 15,406 frt. 6. Gátak 3 évi fü és fa jövedelméből 1820 frt. 7. Tokaji sóház melletti partvédelemre a tartaléktár előlege 10,488 frt 49 kr. 8. Védelmi tulkiadás és gátjavításokra 25,000 frt. Összesen 191,449 frt 68 kr, ezzel szemben az összes kiadások között 175,562 frt 13 kr s így a gátfenntartási tár maradványa lett 15,887 frt 55 kr.

* **A kiállítás ismertetése a külföldön.** Az ezredéves kiállításról, valamint a millenniumi ünnepségekről, azokon az ismertető könyveken, ezikkeken, albumokon kívül, mikkel a külföldet máris elárasztották, több idegen nyelvű újság is jelenik meg, melyeknek a kiállítás propogálása a főcéljuk. Nev-Yorkban a Hungárián American, gyönyörűn kiállított pompás folyó irat végzi ezt a tisztelet, Londonban és egész Angliában a National Hungarien Millennial Exhibiton Journal, Parisban és Nizzában pedig ugyanennek a francia kiadása. Ennek a díszes újsagnak a kiállítás megnyitására napjára rendkívül díszes kiadása jelenik meg, amelybe már eddig is küldtek Magyarországról szó ó értekes kéziratokat:

1. Alfréd Anetva (polt Canreale) udvari koszorus költő. 2. Teck kir. herceg.
 3. London város püspöke.
 4. Sir Charles Dilche (puy conieil) tkos tanácsos és miniszter.
 5. J. Tovre híres színművész.
 6. Winkon Barrellt hírneves művész.
- A rendkívül díszes, gazdagon illusztrált szám május 1-én jelenik meg.

*** A Röntgen-sugarak értékesítése az orvostudományban.** Boross Ernő dr. összefoglalta az orvosi irodalomban megjelent adatokat, a Röntgen-sugarak orvosi gyakorlati alkalmazásáról és az Orvosi Hetilap közelebbi számban teszi közzé. A vérsavóterápia óta — ugymond — tudományos felfedezés még nem volt fel oly hatalmas hullámokat, mint Röntgen straszburgi tanárnak nagyfontosságú felfedezése. Az új felfedezés nemcsak tudományos értékűnek, hanem a gyakorlati orvostudományra nézve is hasznosnak bizonyult. Az első kísérletek az emberi és állati csontváz megvilágítására irányultak. E kísérletek pozitív eredményre vezettek, az emberi kézről, elaltatott béka csontvázáról, néhány hónapos emberi embry csontvázáról vett képek voltak nálunk az első sikerült felvételek. A Röntgen-sugarakat azonban nemcsak a csontok, hanem a fémek is visszatartják és így sikerül a lágyrészek közé tévedt és a csontfelületen megakadt ólomgolyó helyzetét felismernie. Jastrowitz, a berlini tanár, ismertetett egy esetet, ahol a kézbe hatolt üvegszilánk helyzetéről csupán a Röntgen képek adtak felvilágítást. — Sydney abban az irányban végzett kísérleteket, vajjon nem ismerhetők-e fel a gégeben fennakadt idegen testek. A sikerült felvételek megerősítették azt a hitet, hogy bármely idegen test helyzetét, így lövegek, tűk, üvegszilánkok stb. amelyek a csontokon ülnek, biztosan megállapíthatjuk s úgy azok biztonság és rövid uton eltávolíthatók. Koenig sikerült felvételei a csontok korai megbetegedését feltűntetik, ép úgy megkülönböztette a lobokat az alképleti megbetegedésektől. A csonttörés helyét és a gyógyulási folyamatot ábrázoló képeket is mutatta be. Huber dr. a sugarakat a belgyógyászat terén értékesíteni igyekezett, a szervek körbonczatani elváltozásait képekben érzéktetni, az izületi bajokat, köszvényt, csúzt tette vizsgálati tárgyává. A felvételek tisztán tüntették fel az elváltozásokat. Érdekesekek azok a felvételek az epekövekről, melyeket Siegel mutatott be a bécsi orvosegyesület ülésén, Neusser majon át fotografált epeköveket. Legújabbban a sugaraknak már gyógyítási szempontból jutott szerepük. Willoughby Wade a tüdőbe hatoló sugarakat iparkodik felhasználni a tüdővész gyógyítására, illetőleg a bacillus megölésére. Hasonlóan Munk dr. közölte kísérleti eredményeit a Röntgen-sugarak hatásáról a fertőző betegségeket okozó apró szervezetre.

x **Az ezredévi országos kiállítás** ideje alatt majustól novemberig Budapesten, a központban egy csinosan butorozott szoba 3 esetleg 4 személy részére kiadó. A házig lávont és villamos ös-zekötöttes. Megkereső levelek: Tyroler Samuelhez Bndapest, Károly Körut 9 III. udvar 1-ső emelet, intézendők.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, április 21.

Ülés kezdete 1 $\frac{1}{2}$ 11 órakor.

Elnök Szilágyi Dezső.

Kormány részéről jelen vannak: Bánffy br., Lukács, Daniel, Wlassics, Jósika, Darányi, Josipovich, br. Fejérváry, Perczel.

A képviselők majdnem teljes számban jelen vannak, felolvassák a Magyarország ezredéves állami létének megörökítéséről szóló tjavaslatot, melyet az egész ház felállással egyhangulag elfogad.

Elnök bemutatja az ezredévi ünnepege-

geket rendező bizottság javaslatát az ünnepélyek programjáról. A ház színtén egyhangulag elfogadja s mind a kettőt átküldetni rendeli a főrendiházba.

Az ülés végén Szilágyi Dezső elnök meleg és lelkes szavakban emlékszik meg a mai nap fontosságáról s hódolattal említi még egyszer a koronás király s úgy az ő, mint a haza életésével zárja be az ülést. Az egész ház feláll és »Éljen a király!« kiáltások közt oszolván szét a képviselők.

Az ezredév a főrendiházban.

Budapest ápr. 22. (A Debr. ered. táv.) A képviselőház mai ülése után a kormány tagjai átmentek a főrendiházba, mely szintén egyhangulag elfogadja úgy a milleniumi törvényt, mint az ünnepélyek programját.

Hirsch báró meghalt

Budapest, ápr. 21. (A »Debreczen« ered. táv.) Hirsch Móróc báró, a híres filantrop milloimos, a ki az oroszországi zsidókat Aogentinába telepítette ki, a magyar zsidók beolvadása végett 2 millós alapítványt tett, a mult hetekben Komárommegyei vadászterületére jött s ma Komáromban váratlanul meghalt.

Fejérváry br. — hadügyminiszter.

Budapest ápr. 21. (A Debr. ered. táv.) Krieghammer — mint hiteles forrásból értesülünk, — egyedül azon okból menesztik, mert Fejérváry br. helyzete a honvédelmi miniszteriumban tarthatatlan lévén közös hadügyminiszterre akarják feljebb leptetni.

Papakosza megszökött.

Budapest, ápril 21. (A »Debreczen« ered. táv.) Papakosza, a híres kasszabetőrő, a kit az év elején a bpesti törvényszék 8 társával együtt elítelt, a pestvidéki tvszék börtönéből, hol büntetését töltötte, két más rabbal megszökött. Ország-szerre znyomozák.

Ismét tüntetések Zágrábban.

Budapest ápr. 21. (A »Debr.« ered. táv.) Táviratilag jelentik Zágrábból mai kelettel, hogy a zászlóügyben elítelt Balaski jogasz visszaterése ismét tüntetésekre adott alkalmat. A tüntetéseket deákok és munkások rendezték és oly mérveket öltöttek, hogy a rendőrség kivont oldalgyerekekkel volt kénytelen közbelépni. Három munkást letartóztattak, többeket megsebesítettek. Egy csoport ember később bevverte a polgármester összes ablakait.

Ferdinánd bolgár fejedelem [Szent-Pétervárott.

Budapest, ápril 21. (A »Debr.« ered. táv.) Pétervárról távirják Ferdinánd bolgár fejedelem szombaton délután 12 és fél órakor érkezett ide, a pályaudvaron Vladimir nagyherceg. Richter tábornok, az udvari miniszter helyettese, Toll gróf pétervári kormányzó, Mansej főhadsegéd, a testőrség parancsnoka — és mások fogadták. — A pályaudvaron diszszázad volt felállítva zászlóval és zenekarral. Az üdvözlések után a fejedelem ellépett a diszszázad előtt, mire a kíséretnek kölcsön bemutatása következett. Husny basa török nagykövet a fejedelmet üdvözölte és bemutatta neki a nagykövetség tagjait. A pályaudvar udvari várótermében a fejedelem a polgárkolonia küldöttségét fogadta s a küldöttség vezetője nék beszédére azt válaszolta, — hogy biszerencsének érzi magát, hogy az orosz birodalomnak Bulgária felszabadítójának szívé-

ben bolgár szavakat hallhat és hangsúlyozta azt a hálát és szeretetet, melyet a bolgárok felszabadítójuk iránt éreznek, Szerencsésnek érzi magát, hogy miut szlav fejedelem bemutathatja magát felséges oltalmazójának, az orosz czárnak. Ezután a fejedelem és Vladimir nagyherceg a téli palotába hajtottak, ahol Voron-zow-Daskov gróf udvari miniszter, Trubece-szentképet adntt át neki. Csernajeve beszédére válaszul Ferdinánd fejedelem kiemelte, hogy a hatalmas Oroszországban kifejlődött és megerősödött szlav eszme a délszláv népekre is befolyást gyakorol és hogy Bulgária örök hálát fog érezni hatalmas felszabadítója iránt. Ferdinánd fejedelem ezután meglátogatta Vladimir nagyherceget, mire Zarszkoje-Szelobament, a hol az Alexandrovski palotában a czár és a czárné fogadta. — A téli palotában tegnapelőtt Trubece-koj herceg udvari főmarsall és más udvari főméltóságok fogadták a fejedelmet. Miután Vladimir nagyherceg eltávozott, a fejedelem lakosztályában megreggelizett, később pedig a szlav jótékonyági egyesület tagjait fogadta, a kiket Csernajeve tábornok vezetett. A fejedelemnél ugyanez alkalommal Komarow, a »Swjet« szerkesztője is tiszteletet. Csernajeve tábornok orosz szokás szerint kenyeret és sőt nyújtott át a fejedelemnek, Boris herceg részére pedig egy Ferdinánd fejedelem tiszteletére díszedő volt, melyen 49-en vettek részt. Középen a czár és czárné foglaltak helyet. Ferdinánd fejedelem a czárné baloldalán ült, az ebédre többek közt hivatalosak voltak: Stoilov miniszterelnök, Petrov hadügyminiszter, Mehemed Ali, a szultán szárnysegéde, Lobanov külügymin. és Voron-zow Daskov udvari min. A czár először a szultánt, azután pedig Ferdinánd fejedelmet és Boris herceget köszöntötte fel. Az ebéd után a czári pár, Ferdinánd fejedelem és kísérete végig nézték a színházban az előadást.

Ezredévi kiállításunk.

Az új műcsarnok. Az új műcsarnokba már néhány napja hogy beérkeztek az összes bejelentett képek, szobrok, rajzok, már egy két napja a képzőművészeti társaság jury-jink a munkája folyik. A képek elhelyezéséhez azonban csak a jövő héten foghatnak amikor a belső díszítési és dekoráló munkákkal végeztek. Az új műcsarnok, amely jövőre állandó hajléka lesz a képzőművészeti kiállításoknak, egy nagy görög stílus oszlopcsarnok kezdődik, ahonnan tágas előcsarnokba jutunk, a hol a szükséges helyiségek vannak jobbra-balra: pénztár, ruhatár toilette szoba stb. Innen balra egy nagy terem nyílik: a társaság ülésterme, jobbra pedig a titkári hivatal. A szemben levő nagy bejárás a kép-kiállítások termébe visz. Felülről világított nagy három terem nyílik itt egymásba, ahol a közepén kényelmes pamlagok pihenőre hívják a közönséget. A termék majdnem koczka alakúak s elég tágasak ahhoz hogy minden képhez megáláthasuk a kellő néző pontot. A festészeti kiállítás c-arnokainak folytatása a koralaku, magas szintén felül világított nagy szobrászati terem, a melyből az építészeti kiállítás helyiségeibe jutunk. A szoborkiállítás termé körül díszes loggiák vannak, a honnan a buffetbe lehet jutni. Ettől oldalt még egy pár mellékhelyiség van, köztük a konyha, éléskamara, végül ismét oszlopos előcsarnok, a melyből a hátsó lombozata a szabadba visz át.

— A kiállítás faluja. Már most meglehetően nyitni, annyira készen van a kiállítás falva. Már az utja is be van hintve szép sárga kavicsos homokkal, a házakban a kiskertek kezdenek zöldelni, kihajtani, s az egésznek talán egyetlen látképe van, hogy nagyon is tiszta, ragyogó, szép takaros. A házak, ezek a szebbnél szebb, hajszálal híven lemásolt házak, amelyeknek minden rész más és más módon: az építése, a berendezése, teteje, kerítése, kertje, kéménye, belől is majdnem teljesen be vannak rendezve. A takaros szobák beszédes magyarázói a magyarországi népeletnek. S nem hiányzik beölük semmi amit a jobb módú

paraszt házában megtalálunk. A szobákban meg van minden butor, a falokon képek czifrára festett ködények, míg a kakukos óra is ketyeg a falon. Az ágy mindenütt meg van vetve, a valóságos tanulmány az Etnografia iránt érdeklődőknek az ágyvetés módja a különböző vidékeken. Az egyik vidéken, magasra vetik az ágyat, szinte a mennyezetig, a másikon egész lapos; az egyik nyitott, s a vankosok álló helyzetben vannak elrakva, más vidéken, tarka színes takaróval terítik le az ágyat. A konyhák pajtak, szérük, istállók, ólak is bevannak rendezve, eke, lőcs, kasza, kapa, gereblye a maga helyén áll, a szérűben pedig zsákszáma az élés: buza, rozs, zab. Meg csak egy dolog hiányzik a faluból: a lakók, azok a hűen fotográfia után csinált b a b a l a k o k, — amelyek felöltözöt-e fogják a szobákat, az istállót, nyomtatott, udvart, kert t benépesíteni. De az eleven lakók már itt vannak. Minden háznak a gondozója az illető vidékről való, derék, szálás legény vagy házaspár, a kiket a vármegye szemel ki erre a tisztre, s a kik a kiállítás végig itt maradnak. A ki majd végig megy a falun és szóba ereszkedik ezekkel az érteimes, a maguk dolgában jártas emberekkel, az másfél óra alatt meghallgatja a Magyarországon divatos összes nyelveket és tájszólásokat. Mind kitanult, érdekes alakok, s némelyik a feleségével, fiával, lányával jött fel a nagy ünnepségre. Érdekes alak különösen a hunyadme-gyei oláh ház gondozója, derék, vállas legény: Hunyady Jánosnak hívják s bebizonyítottan leszármazottja a nagy Hunyadyak egyik ágá-nak. A faluba való babulakok a napokban ér-keznek meg Bartfáról, s ha ezeket is elhelyez-ték, a falu már teljesen készen lesz.

Az ifjusági monstre ének-kara megnyitáson. A kiállítás meg-nyitó ünnepén az ifjuság monstre ének-kara, a mely egy alkalmi himnuszt énekelt volna, nem fog közreműködni. A rendelkezésre álló terü-let ugyanis olyan nagymértékben igénybe lesz véve, hogy lehetetlen a nagy korzóra még egy alkalmas tribün, k rübelül 1200 énekes szá-mára elhelyezni. A szabadban az énekkarnak egyebként se lehetne meg az az óriás, magá-val ragadó hatása, a melyet az ünnepek csar-nokának rendezett próbákon elértek, s külö-nösen ha széles idő lenne, egészen el eszne a hatás. Ezekből az okokból le kellett mondani az énekkar közreműködéséről s a fiatal éne-kesek most már csak is a június 1-én rendezendő monstre hangversenyre készülnek.

Török propaganda a kiállításnak. A konstantinápoly-ban alakult millenniumi bizottság, amelynek az a célja, hogy minél szélesebb körökben ismertesse a magyar millenniumi ünnepek programját, kiránduló csoportokat szervezett a budapesti ezredéves kiállítás látogatására, a minap tartotta első ülését a konstantinápolyi kereskedelmi klubban. Az ülésen amelyen dr. Rózy József ügyvéd elnökölt, a következő tag-okból alakult meg az internacionális bizott-ság: Albert, az amerikai egyesült államok al-konzulja, a metropolitan vasut igazgatója, — Apéry a császári orvosi kamara főtitkára, Ba-rotte lovag főkonzul, D. A. Bellis a Monitor Oriental igazgatója, Chabert második olasz dragománja, Grosholz a keleti vasutak vezér-igazgatója, Goldstücker főmérnök, Helbig ban-ka, Lyndel kereskedő. Mühlig dr. a német nagykövetség első orvosa és a szultán ő fel-sége első házi orvosa, Des Pallieres, a »Mes-sagerie Maritimes« főnöke, de Possin belga főkonzul, Eckvitz és Henry Pears ügyvédek, Cavalliere Rossi, az olasz kereskedelmi kama-ra elnöke, Vontyras a »Neologos« szerkesztő-je, Werndel a londoni Reuter ügynökség képviselője, Whitaker a »Sevánt Herald« igaz-gatója, Whittall az angol kereskedelmi kamara elnöke, Gusztáv Wuffing az ottoman bank igazgatója, Henry Larudler.

Bosnyák női kézimunka ki-

állítás. A bosnyák kiállítás egyik érdekes és tanulságos látványlaja lesz a női kézimun-kák gazdag gyűjteménye a bosnyák iparszar-nok baloldali szárnyában. És pedig érdekes két szempontból: először, mert keleti mun-kákat látunk ott nyugateurópai munkák mel-lett, úgy hogy még ez az aránylag igénytelen része a nemzeti munkának is magán viseli a Kelet és Nyugat összeharátkozásának bélyegét. A Kelet aranyhímzései a szöveteiken és keleti ruháken el fogják kápráztatni a nyugati kö-zönseget úgy gazdagságukkal, mint mintáik-nak eredetiségével és bizonyosságot tesznek ar-ról, hogy a keleti styl új virágzásnak indul Bosnyákországban. A nyugateurópai női kézi-munkák viszont arról győznek meg minden-két, hogy a nőnevelés hatalmas lépésekkel hal-lad Bosnyákországban és Herzegovinában, mert különben a leányiskolák képtelenek vol-nának ilyen tekintélyes kollekciót kiállítani a horgolástól a legfinomabb fehér hímzésig, a keresztöltéses luxusmunkáig; helyet talál itt továbbá a legegyszerűbb és legdrágább fehérenemű és felsőruha (bosnyák és európai) varrásának a bemutatása. — A kik tudják, milyen különös fontossággal bír a nőnevelés Bosnyákországban, azok ör-vendetes meglepetéssel fogják látni a nőne-velés terén elért eredmények bizonyítékait a női kézimunka kiállításán is. Kállay Bénéne Bethlen Vilma grófnő személyesen rendezi a bosnyák női kézimunka kiállítást, eképen is bizonyosságot tevén arról a hathatós és élénk érdeklődésről, a melylyel Bosnyákország és a Herzegovina ügyei, főképen nőnevelése iránt viseltetik.

A kiállítás megnyitása.

Az ezredéves országos kiállítás ünnepé-lyes megnyitásának programjáról már gyakran jelentek meg újsághírek a különböző lapokban, de ezek természetesen mind csak tájégtató-sokon, tervezetéseken alapultak. A hivatalos program, melyet a kereskedelmi miniszter, mint az országos bizottság elnöke, a minisz-terelnökkel és a kitaly főudmesteri hivata-lal egyetértésben állapított meg, a kö-vetkező:

Az ezredéves kiállítás ünnepélyes megnyitásának programja.

— 1896. május hó 2-án. —

Az ünnepélyre meghívottak a kiállítás területén a részükre kijelölt helyeken délelőtt fél 11-ig gyűlni össze. (A kijelölt területre csak is a II-ik főbejárataán át le-het jutni.)

11-kor ő császári és királyi Fensé-gek a főherceg urak és főherceg asszonyok, valamint az idegen uralkodó házak esetleg jelenlevő tagjai közvetlen kíséretükkel a kiál-lítás terén felállított sátornál, — rossz idő esetén az ünnepélyek csarnokában — megje-lennek és ott Ő Felségeik megérkezétere várnak.

Ő Felségeik 11 órakor érkeznek meg és az udvari sátorban, esetleg az ünnepélyek csarnokában — felállított tribünre mennek. Az urak teljes díszben jelennek meg, a rendek nagykeresztjeinek szalagjaival, a véderőhöz tartozók a szolgálati jelvényvel.

Azok az urak: kik díszmagyarral nem rendelkeznek és egyenruhát nem viselhetnek, frakkban, fehér nyakkendővel jelennek meg. A hölgyek reggeli (látogató) öltözékben, kalappal jelennek meg.

Mikor mindannyian elhelyezkedtek, a ke-reskedelemügyi m. kir. miniszter, mint a kiál-lítás országos bizottságának elnöke, megteszi jelentését Ő Felségének és a kiállítás megnyi-tására legmagasabb engedélyt kéri ki. Ő Fel-sége erre a jelentésre válaszolni méltoztatik, és a kiállítást megünnepeltnek jelenti ki.

Ebben a pillanatban a Gellérthegyen ágyu-lővések dördülnek el, a dalárdák az ünnepi himnuszt éneklék, mire a kiállítás területén lévő harangok megkondulnak.

Ő Felsége ekkor a kereskedelemügyi m. kir. miniszter vezetése alatt, kísérve az uralkodóház tagjai által, körutra indul a kiállítás területén.

Ő Felségét az uralkodóház fenséges tag-jainak kísérete, valamint a többi meghívottak követik.

A Felséges Asszonya még ezen körmenet megkezdése előtt elhagyja a kiállítás területét.

A kiállítók már az ünnepi himnus ele-neklése alatt távoznak és elfoglalják helyeiket a kiállítás illető osztályaiban.

A körut megkezdődik. A királyi pavillon-hoz érve Ő Felsége, az uralkodóház Fenséges tagjai, valamint a meghívott vendégek belép-nek a pavilonba, majd folytatják a körutát. A közös hadsereg és a honvédség kiállításának megtekintése után Ő Felsége és az uralkodó-ház fenséges tagjai a készen álló udvari koc-sikra szállnak, és ezzel a megünnepelési ünnepély befejezve van.

Megjegyzés: Rosz idő esetén Ő felsége és az uralkodóház fenséges tagjai az ünnepélyek csarnokában lefolyt megnyitási ünnepély után kocsikra szállnak.

Ingatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osz-tályánál. —

— Ápril 11-től ápril 19-ig. —

1. Özv. Szabó Sándorné Tóth Julianna veszi Kéki Sándortól ennek 433 sz. a. házas telkét 5600 frt vételárért.

2. Csáti János és neje veszik Gönczi János és nejétől ezeknek Köntös-kerti szőlő-birtokukat 800 frt vételárért.

3. Szendrei Danielné szül. Erdei Julián-na veszi Szendrei Danieltől ennek 2878 nép sorszámu házának öt megillető fele részét 250 frtéért.

4. Ifj. Ungvári Andrásné Magyar Róza veszi ifj. Ungvári Andrásról ennek a debreczeni 48 debreczen pusztá nagy-cseresi 30 és 165 sztjkvben foglalt ingatlanokból öt megillető 1/2 részét és végre a debreczeni pusztá nagy-cseresi 30 sztjkvben foglalt ingat-lanokból öt megillető 1/18 részeinek felerészét 10000 lrt vételárért.

5. Novotny György veszi Áment József-től ennek csigekerti-szőlőjét 5500 frtéért.

6. Áment József veszi az ipar-egyesületi takaréks és hitelintézetétől ennek 3620 sztjkv-ben foglalt csige-kerti szőlőjét 5000 frtéért.

7. Erdei János és neje veszik Novotny Györgytől ennek csige-kerti szőlőjét 6500 frtéért.

8. Nagy Sándor és neje veszik Korom József és nejétől ennek a debreczeni 1915 sztjkvben foglalt ingatlanokat 110 frtéért.

9. Dr. Nagel Zsigmond és neje veszik dr. Freund és nejétől ezeknek 2079 sz. a. házukat 16000 frtéért.

10. Sinka Sándor és neje veszik Abra-hám Imre és nejétől ezeknek ujosztásu szán-tó földjüket 6000 frtéért.

11. Lovas Bertalan és társai veszik Szántó Sándortól ezeknek 1329 sz. a. házukat 2000 frtéért.

12. Molnár Sándor voszi Vida József és nejétől ezeknek majorsági földjüket 450 frtéért.

13. Kovács Béla és neje veszi Szakál Gergely és nejétől ennek 1501 sz. a. házas telkét 1950 frtéért.

14. Kozák Ferencz és neje Várad Esz-ter veszik Karak Gáborné szül. Cserei Julián-nától ennek 2761. sz. a. házas telkét 1900 frtéért.

15. Gebei Ferencz és neje veszik Mózes Mihály és nejétől ezeknek csapó-kerti szőlő-földjüket 394 frt 80 krért.

16. Kozma Jánosné szül. Besenyei Zsu-zsanna veszi Kozma Jánostól ennek 2958 sztjkvben foglalt ingatlanát 250 frtéért.

17. Bruckner Sándor és neje veszik Sze-beni Ferencz és nejétől ezeknek csapókerti szőlőföldjüket 100 frtéért.

18. Sinay Gyula és neje veszi Nyilas Gábor-né Erszény Zsuzsannától ennek ondódi föld-jét 6800 frtéért.

19. Hadházi Bálint és neje Dul Sára veszik Kiss Sándortól ennek liba-kerti földjét 600 frtért.

20. Pál Juliánna Hatvani Jánosné veszi özv. Pál Jánosné Rácz Zsuzsánától ugyanis mint kiskorúak gyámjától ezeknek 4948 sztkvben foglalt ingatlanaikból őket megillető $\frac{3}{4}$ -ed részét és $\frac{2}{8}$ részét 317 frt 38 krért.

21. Pál Sára Kovács Mihályné eladja a debreczeni 4848 sztkvben foglalt ingatlanok öt megillető egy harmad részét 317 frt 38 krért Hatvani Jánosnak.

21. Hatvani János veszi Hatvani Jánosnéól ennek 4848 sztkvben foglalt ingatlanok öt megillető egy fél résznek felét 152 frt 92 krért.

23. Szent-Királyi Tivadar és neje veszik Tóth Elektől ennek 43 sz. a. házas telkét 11100 frtért.

24. Kovács Mihály és neje veszik Nánási József és nejétől ezeknek ujkerti szőlőföldjüket 975 frtért.

25. Kovács Mihály és neje veszik Balogh István és nejétől ezeknek köntös kerti földjüket 1250 frtért.

26. Molnár Gábor veszi László Mária Szendrei Ferenczné és társától ezeknek ujosztású szántó-földjüket 525 frtért.

27. Kovács Gábor és neje veszik Erdei András és nejétől ezeknek ujosztású szántó-földjüket 120 frtért.

28. Daku János és neje veszik Daku István és nejétől ezeknek 121 sorszámú házas telküket 4350 frtért.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbíróóság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona“ a kereskedelmi akadémiá palotájában

Sz. Dávid Istvánnál zene-estély: Vasárnap Veres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyar testvérek

Nyomdász majális május 16-án a „Margit-fürdő” dísztermében.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11—12 óráig.
Kedden)
Szerdán)
Pénteken) 9—11 óráig.
Szombaton)

Délután:
Minden hétköznap) 2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt) 9—12 óráig

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet.

49.

Az ütközet másik fele.

(Folytatás.)

Oh, minő üdv, minő kimondhatlan boldogság lesz e nőt átölelni s azt mondhatni neki:

— Lásd, teremtettem magamnak új nevet, mely hazám büszkesége, nemzetem diadala lett, enyém vagy!

És talán a nő vele megy, vele az oltárhoz, aztán nem válnak el többé.

— Villám! — szólalt meg most egyszerre valami suttogó női hang.

Farkas megremegett eszmélt föl álmaiból, föltekintett. Egyszerű, polgári nő állott előtte:

— Hirt hoztam, szólt — egy czédulát vonva elő kebléből.

A villámvezér arca elborult, balsejtelemmel nyúlt a levélke után s maga után intvén a nőt, újra bevonult az épületbe. Ott kibontotta az összehajtogatott finom papír levélkét, elővonta tárczáját s egy tiszta lapra írójával jegyezni kezdé a papírlap titkos írásjeleit rendez betűkkel s a következő sort hozta ki belőle:

„Magyarország veszélyben. Fontos hadi hírek. Jöjjön ön azonnal. A levélvivő lesz vezetője.

Malvine.“

Farkas fájdalmasan sóbajtott föl.

— Tehát ismét tovább, tovább! Oh hát a bujdosó csillagok soha sem érik el egymást? Aztán oda fordult a nőhöz s hangosan mondá:

— Menjünk, Teréz!

... Negyed óra múlva a magyar tábornok egy levelet kapott következő tartalommal:

Tábornok ur!

Váratlanul oly tudósítást kaptam, mi rögtön eltavozásomat idézi elő. Az én munkám itt úgy is be van fejezve, én megyek újabb átamra. Üdvözölje ön nevemben a vitéz osztrák tábornokot, ha még él. Isten önnel. Éljen a haza!

Villám.

A villámvezér tehát ismét eltűnt nyomtalanul. Jött, látott, győzött és eltűnt, mint az üstökös csillag. Ki tudja, hol tűnnek föl újra híreinek véres sugarai?

Berta titka.

Midőn Ida a bán hintájában visszatért s újra lepihent ágyába, megdicsőülve kulesolta össze kezét szívén s felelmes érdekléssel várta az első ágyuszót. Nem sokáig kellett várnia: megdördült az nemsokára, megremegett az egész épületet, megremegett az ablaktáblákat s leveles idő múlva talpon volt az egész család. A szalonban futottak össze mindnyájan pongyola öltözeteikben, ijedt kíváncsisággal.

Azután egymás után dörögtek az ágyuk s kívülről behallatszott a fölríadt katonaság zavaros zaja s a fegyveresörgés és lödöbögés.

— Mi lehet ez? — kérde figyelve az öreg ur, míg Ida arca ragyogott a nemzeti büszkeségtől.

Minden idegen elhagyta a házat, a bán is utjára ment: már most szabadon beszélhetett Ida. Oda lépett Bertához s megragadta kezét.

— Mégis igazad volt, Berta! az isaszegi és branyiczki hősök nem szoktak futni s ha ma nappal kényszerűségből hátráltak is, most éjjel visszafordultak, kipótolják a látszólagos vereséget s bizony mondom nektek: az ellenség tönkre lesz leve.

— Minő biztosan mondd te ezt, szólt közbe atyja — mintha be volna avatva titkaikba.

— Hátha úgy van? felelt rejtelmes mosollyal Ida.

— Micsoda? Ida! te valamit tudsz... szólj!

— Éjféltől érdekes látogatóm volt; találjátok ki, hogy kicsoda? No megmondom: a császáriak réme, a rettegett Villámvezér!

Mindenki meglepetve kiáltott föl.

— Tudomra adta a bekövetkező eseményt, hogy készen legyünk s az éji harez meg ne zavarjon bennünket. S tudjátok-e, ki az a Villámvezér?

Berta arca lázasan ragyogott, szive hevesen vert; nem lett volna szerelmes leány, ha ki nem találta volna. De az öregeknek nem volt ilyen biztos ösztönük s kíváncsian várták a titok megfejtését.

Ida lelkesült örömmel sugá:

— A mi elveszett örömünk, a mi bujdosó diákunk: Farkas!

Az öreg ur nagyot csapott öklével az asztalra s büszkén kiáltá:

— Tudtam, hogy ez a fiu nagyra született!

— A most tomboló ütközet az ő kezében van; egyedül ő szerzi meg seregeinknek a győzelmet.

(Folytatás)

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

április 20.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fialtal nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — — krig. 4. Fialtal közép páronként 251—320 klg. sulyban 47—46 krig. 5. Fialtal könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — — 45—46 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép páronként 220—280 klgmíg terjedő sulyban) — — 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 43—44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmíg terjedő sulyban 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi ápril hó 14-ik napján volt készletben 11405 drb. 1896. ápril hó 15-ik napján felhajtott 144 drb. 1896. ápril 14-ik napján elszállított 110 drb. 1896. évi apr. hó 16-ik napjára maradt készletben 11261 drb. hozott-sertés forgalom változatlan

Iskolás leánykák részére ünnepi ruhákra tiszta fehér esikós mosható szerbvászon mtr. ára **18 kr.**

Boros Testvérek

női diva-táruházaiban.
Kossuth-utca 3.

ELSŐ DEBRECZENI paplan-gyár

Debreczen, Széchenyi-utca.

Paplanok, madráczok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészíttetnek

Hirdetés.

A nagyerdei kertészetben magas és alacsony törzsű oltott rózsák, pöszméték — lapda rózsák, amygdalisok, szedrek, oltott orgona fák, — szőnyeg plánták és mindenféle virágzó (kiültetésre való és cserepes) növények eladóak.

Debreczen 1896. évi április hó 19.

Debreczen sz. kir. város erdőhivatala.

480/1895. v. k. sz.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. jbiróságnak 5475 1896 P. sz. végzése folytán közhírré tételük miszerint Weinberger Lajos és testvére cég részére özv. Veres Lászlóné debreczeni lakostól 225 frt 20 kr. tőke, ennek 1896 évi január hó 20-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 63 kr. perköltség erejéig 1896 évi január hó 31-én bíróság felül foglalt és 1771 frt 60 krra becsült árú érték tárgyak és egyebekből álló ingóságok 1896. évi május hó 5-én délelőtti 9 órakor kezdetét veendő és hatvan-utczán 1099. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi április hó 17-én.

Sugár Gyula.
bir. kiküldött.

Mária-zelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizsás lehelet, felfújság, savanyú, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felcsúszás, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésről étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámoroidoknál.

Emeltett bajoknál a **Máriaczeleli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppekkel tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczeleli gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göll Nándor, Tóth Béla, Mihálovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy és Balázs gyógyszerészeknél, Diószegen Vaday Ignác, Érmihályfalván Mátray István, Hadhazón Farkas Ödön, Kabán Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Fényképészeti műterem átvétel.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására adni, hogy **Krämer Gyula** közkedveltségnek örvendő

fényképészeti műtermét

átvettem és azt

HALÁSZ J.

név alatt fogom tovább folytatni. Felkérem a n. é. közönséget, hogy az elődöm iránt tanúsított pártfogást reám is átruházní méltóztassék.

Törekvésem mindig oda fog irányulni, hogy a t. közönség meglegedését magamnak mindenkor kivívjam. — **Költségkimelés nélkül új gépeket és kellékeket** szereztem be, hogy a jelenkor igényeinek megfelelhessenek.

Az árakat a legolcsóbbra szabtam meg és pedig:

Mignon kép 3 drb.	1 frt,	6 drb	1.50,	12 drb	2.50
Visit kép 3 „	2 „	6 „	3 frt 12 „	4.50	
Cabinet kép 3 „	3.50	6 „	5 „	12 „	9 frt stb.

HALÁSZ J.

Várad-utca 2088. (a „Corso” kávéházzal szemben)

Nagy alkalmi vétel feltűnő olcsó árakban!

Van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség b. figyelmet az alant fel-orolt cikkekre felhívni, a melyek vételét

mélyen leszállított árakban

egyedül cégemnél eszközölheti. Szives megtekintést és pártfogást kér tisztelettel

KOVÁCS ANTAL,

Kossuth- (Czegléd-) utca, Nagy tak. pénzt. épület.

Női napernyők minden színben	— — — — —	1.—	forinttól.
Fél selyem esernyők	— — — — —	1.20	„
Egész selyem	— — — — —	3.50	„
Fehér Chiffon ingek gallér és kézelő nélkül	— — — — —	1.20	„
„ „ „ hajtásos elővel	— — — — —	1.40	„
Férfi és női glasse bőrkeztlyük	— — — — —	1.—	„
Millenniumi kalapok (legújabb fason)	— — — — —	1.20	„

Ezekon kívül a következő cikkekét mélyen leszállított árakban árusítom:

Harisnyák, gallér és kézelők, nyakkendők, sétatobok, zsebkendők, utazóbőröndök minden nagyságban, valódi francia pipere és illatszerek, bőrárak stb.

Nagy alkalmi vétel feltűnő olcsó árakban!**Meghívó.**

A hajdu-böszörményi közbirtokosság

folyó 1896. évi május hó 3-ik napján d. e. 10 órakor

a városháza nagy termében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre az összes birtokosok meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. A közbirtokosság 1896. évi költségvetése.
3. Város erdei ügyben leküzdött hajduvármegyei alispáni határozat.
4. Választmány egyharmadának alapszabály szerint kilépése folytán választmányi tagok választása.
5. Közbirtokossági elnök választás.
6. Az 1895. évi július 28. napján tartott rendkívüli közgyűlés 10. számú határozatában foglalt indítvány tárgyalása.

H.-Böszörmény, 1896. ápril 21.

Az elnökség.